

عنوان مقاله:

پرسش و پاسخ در آثار ناصر خسرو

محل انتشار:

مجله نثر پژوهی ادب فارسی، دوره 19، شماره 40 (سال: 1395)

تعداد صفحات اصل مقاله: 23

نویسندگان:

امید وحدانی فر - استادیار زبان و ادبیات فارسی دانشگاه بجنورد

احمد امیری خراسانی - استاد زبان و ادبیات فارسی دانشگاه شهید باهنر کرمان

فاطمه شکبیا - کارشناس ارشد زبان و ادبیات فارسی

خلاصه مقاله:

ناصر خسرو (481-394 ه.ق) شاعر و نویسنده توانا، از چهره های درخشان قرن پنجم ادبیات فارسی است. او علم و دانش را در بالاترین درجه قرار داده و والاترین ارزش ها را برای آن در نظر گرفته است. روش علمی ناصر خسرو در کنار سیرت عملی وی، می تواند نمونه و سرمشق کامل برای هر انسانی باشد. یکی از روش های تعلیمی که ناصر خسرو در دیوان خود از آن بهره جسته، آوردن سوالاتی است که به شیوه های گوناگون مطرح نموده است. او خود با انواع علوم زمانه اعم از حکمت، فلسفه، دین و... آشنا بود و از هریک از این علوم برای بیان عقاید خود استفاده کرده است. پرسش های ناصر خسرو در میان قصایدش درج شده است، اما وی پاسخ این پرسش ها را به شیوه های گوناگون بیان کرده است. گاهی برای یافتن پاسخ ها باید به آثار منثور او مراجعه کرد. ناصر خسرو گاهی نیز برای تنبیه خاطر مخاطب، از استفهام انکاری استفاده نموده و در برخی موارد نیز بعد از پرسش در قصیده ای، بلافاصله جواب آن را نیز همان جا بیان کرده است. به طور کلی، ناصر خسرو در آثارش از تمام فنون سخن بهره گرفته است تا آنچه را که بدان معتقد بوده بر خاطر مخاطب بنشانند. هدف اصلی این مقاله، طبقه بندی موضوعات مورد پرسش ناصر خسرو، بیان مقصود وی از طرح این سوالات و همچنین مشخص نمودن نحوه پاسخ او به این سوالات است تا از این راه، زوایای فکری شاعر مشخص گردد. بنابراین برای دست یابی به این هدف، دیوان اشعار، زادالمسافرین، سفرنامه، گشایش و رهایش، جامع الحکمتین، وجه دین و خوان الاخوان مورد بررسی قرار گرفت و شواهد لازم (پرسش ها و پاسخ ها) استخراج گردید.

کلمات کلیدی:

ناصر خسرو، پرسش و پاسخ، سوال، مخاطب

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/894586>

